

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo narodu vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankrana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva“.

Vsakdo uživa vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošt. čekovnem za-
vodu št. 11.368.

Kmetijski voditelj minister Stjepan Radić v Sloveniji.

Veseli in žalost.

Vest, da pride v Slovenijo Stjepan Radić, do danes najuspešnejši kmetijski voditelj v Jugoslaviji, je pri vseh pristaših kmetijske misli v Sloveniji vzbudila največje veselje. Po celi deželi se je o tem razpravljalo, a povsod so se pripravljali na dostojen sprejem. Obenem je vest o Radićevem prihodu vzbudila žalost, strah in trepet pri vseh onih, ki imajo dosti razloga za strah pred Radićem. Najbolj se je ta žalost opazila na esesarjih, na Koroščevih Slovenski ljudski stranki. Ta stranka že desetletja živi le od političnega izkoriščanja in varanja slovenskega kmetijskega ljudstva in nje se je polotila največja groza, ko se je zvedelo, da prihaja med naše kmetijsko ljudstvo mož, ki kmetijske misli ne uporablja za varanje in izkoriščanje bednega podeželskega ljudstva, nego kmetijsko misel zagovarja edinec v namenu, da bi kmetijskemu, kakor vobče vsemu delovnemu ljudstvu koristil. Strah esesarjev pred takim možem je esesarsko časopisje v zadostni meri dokazalo. Slovenec, glavno glasilo esesarjev, je prejšnji teden vsak dan pisal o Radićevem prihodu in nam je s tem dovoljno dokazal, koliko skrbi je ta obisk povzročil esesarjem. Hvala za te dragocene dokaze, kako zelo se bojite mož, ki vodi kmetijsko politiko, politiko na korist podeželskega ljudstva!

Priprave za sprejem.

Ljubljanska krajevna organizacija »Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva« je pod predsedstvom tov. dr. Marušiča in ob sodelovanju gotovo velike večine članov ter Zvezinega tajništva pripravila vse potrebno za sprejem. Določeno je bilo, da se v soboto 21. novembra zvečer vrši v Ljubljani na čast g. Radića prijateljski sestanek, v nedeljo dopoldne v Ljubljani zbor zaupnikov, a v nedeljo popoldne v Veliki Loki na Dolenjskem velik javen shod. V Ljubljani je bilo največje zanimanje za nedeljski zbor zaupnikov. Po celi Ljubljani se je par dni govorilo le o Radiću in njegovem shodu. In ker je bil sklican le zbor zaupnikov, je Ljubljana zadnje dneve prejšnjega tedna Zvezino tajništvo naravnost oblegala za vstopnice. Zanimivo je bilo pri tem to, da so se za vstopnice posebno pulili tudi pristaši esesarjev. Esesarsko vodstvo je bilo vse dneve v žalosti radi Radićevega prihoda, med tem pa celo najvdanejši ovčice vhačajo v naše tajništvo in žele videti in slišati Radića! To je naredilo esesarsko žalost še bolj razumljivo! A žalost esesarskega vodstva bila bi še mnogo večja, če bi slišala, kake opombe so dosedanji pristaši esesarje delali na lastno stranko!

Vstopnice za zbor zaupnikov se je pripravilo najprej 2500, a se jih je pozneje pripravilo še 500. Največ 3000 ima namreč prostora v veliki dvorani ljubljanskega Narodnega doma. Esesarski hotel »Union« svoje dvorane, ki je nekaj večja, ni hotel dati na razpolago, kar samo znova dokazuje esesarsko jezo in žalost radi Radićevega prihoda v Slovenijo. Izdalo se je torej 3000 vstopnic, a vstopnice je zahtevalo samo v Ljubljani vsega skupaj najmanj 15 tisoč ljudi! Toliko je bilo zanimanja za Radićev shod. Koliko tisoč ljudi je zahtevalo vstopnice še pri naših zaupnikih po deželi brez uspeha, ker z ozirom na mali prostor v zborovalni dvorani ni bilo mogoče razdati več vstopnic!

Na kolodvoru.

Radićev prihod je bil javljen za soboto 11. nov. in sicer za 16. uro 41

minut (brzovlak iz Zidanega mosta). Že zdavnaj poprej se je začela množica zbirati na kolodvoru. Tu je bila ljubljanska krajevna organizacija Zveze slov. kmetijskega ljudstva in zastopniki oblasti, med njimi veliki župan dr. Baltič in železnični direktor dr. Borko. G. Radića sta pri izstopu iz vlaka pozdravila tov. dr. Marušič kot predsednik krajevne organizacije in tov. Stanko Tomšič v imenu kmetijske mladine. Nato se je g. Radić podal na peron, kjer ga je mnogoštevilno zbrana mladina pozdravila s tisočermi živjo-klici. Isto se je ponovilo pred kolodvorom do odhoda avtomobilov, s katerimi se je odpeljal Radić in njegovo spremstvo na stanovanje tov. A. Prepeluha.

Pred kolodvorom je par frkolinaših orjunašev in esesarjev hotelo pokazati svojo jezo z žvižganjem, kar se jim pa je vzpričo zausnič in batin, ki so jih za svoje žvižganje bili deležni, ni izplačalo! V ostalem jezo smrkovcev razumemo, ker pod sedanjim prosvetnim ministrom dobe štipe dije le tisti dijaki, ki bodo marljivo študirali, ne pa oni, ki se morejo izkazati le z sovraštvom na političnega nasprotnika!

Prijateljski večer.

V soboto je priredila ljubljanska krajevna organizacija ZSKL v hotelu Strukej na čast g. Stj. Radiću prijateljski večer. Prvo zdravico je govoril tov. dr. Marušič. V lepem govoru je orisal pomen Radićeve politike za državo in Slovence posebej ter je ob navdušenem pritrujanju mnogoštevilne družbe zaklical dobrodošlico prvobritelju za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci ter istotako prvobritelju za kmetijske misli g. Stj. Radiću, nadalje podpredsedniku Hrv. seljačke stranke drju Mačeku, poslancu Trnarju, načelniku dr. Košutiću kakor čisto posebno tudi soprug g. Stj. Radića.

Nato je govoril iskreno pozdravljen Stjepan Radić. Uvodoma se je spomnil svojih dijaških doživljanj, ki jih je doživel v Sloveniji. Kot petošolec sem prišel v Savinjsko dolino, ki je tako lepa, da se je moral tu sprehati sam Bog, ko je bilo na svetu še boljše. Videl sem, kako je tu vse marljivo obdelano in tedaj sem spoznal marljivost Slovencev. Ko sem pa bil na Goriskem, sem spoznal drugo resnico. Tedaj sem našel v Gradišču Simona Gregorčiča, ki ga smatram za enega največjih pesnikov na svetu. Kupil sem si njegovo knjigo za 75 krajcarjev in doživel svoje drugo spoznanje, da Slovenci niso materialisti, temveč idealisti.

Z zlato obrezanim Gregorčičem pridem v gostilno, da se okrepčam. Nisem naročil vina, ker dijaški finančni minister je bil še bolj trd ko g. Stojadinović. Sedem k mizi in odprem knjigo ter pričnem čitati Gregorčičeve pesmi: »Ob nevihtic«, »V kmetijski hiši« in druge. Vsi so me obstopili in poslušali z napeto pozornostjo. Takoj sem imel vsega, kar sem hotel in kmetje so se pripravili med seboj, kdo da mi da ležišče. Ne, vi niste materialisti, vi ste idealisti.

Ko sem prišel iz Bohinjske Bistrice v Tolmin in druge kraje Primorske, sem se začudil, kako je ta svet zaveden in pameten. Tudi najbolj priprost človek je govoril z zanosom, kako da bodo osvojili Gorico, kako je Trst naš, kako je naše vse Primorje. In tedaj sem videl tretjo resnico.

Sijane pesnike in literate so imeli vedno Slovenci, ne pa politike. Globino narodne duše so zagrabili le Gregorčiči, Prešerni, Jurčiči, ne pa politiki. In prava politika je samo ta, ki sega v globino narodne duše. Človek ni stroj in narod ni čreda. Zato je treba najti človeka samega, odkriti

njegovo dušo in skrbeti, da bo potem duša naroda velika. To je naloga politike, ki pa mora imeti tudi hrabrost, da je vedno na svojem mestu.

Kot mlad študent sem videl, da je slovenski narod silno napredoval, toda politiki tega niso videli. In da je narod napredoval, je zasluga pesnikov, kakršni je bil Gregorčič in kakršni danes ni. Krek je tudi to spoznal in zato je pričel s socializmom.

Ni v tem bistvo demokracije, če bogatin prižge revežu cigareto, čeprav je to demokratično. To se vidi v Ameriki, ki velja kot demokratična dežela. Farmer ustvarja blagostanje Amerike, toda nima nobene besede. Ko je hotel La Follete organizirati farmerje, so ga hoteli zapreti. Farmer v Ameriki nima nobene politične pravice, ker za Amerikanca je farmer Wild West. Ravno tako je v Nemčiji z demokracijo. In tudi Krekov socializem ni brez napake, zakaj tudi tedaj, ko je bil Krek najbolj pameten, je bil odvisen od Vatikana.

Politika ni mehanika. Politika je življenje. Spoznati je treba trpljenje naroda tako, kakor ga je spoznal Gregorčič. Iz tega spoznanja pa je treba oblikovati dušo naroda. Kar narod čuti, kar je v njegovi duši, to mora zagrabiti politik in to mora biti fundament njegovega dela. Treba je pristati z narodom, da pristane narod. Tako smo delali mi in zato smo združili ves narod.

Politik mora delati ko glasbenik. Iz neznatnih narodnih pesmi je ustvaril Dvořak najbolj divne simfonije in opere. Glasbeniki so ljudje, ki vedo, da je treba poslušati narod in iz tega, kar zapoje njegova duša, ustvariti najpopolnejše harmonije.

Tako mora politik poslušati narodo dušo in spoznati vse, kar tare narod in ga od tega osvoboditi. Ne more pa drugega osvoboditi tisti, ki je sam rob. Kako naj ima zato pravo politiko Korošec, ki je rob Vatikana?

Tri glavne naloge so, ki jih mora izvesti demokracija: 1. Pacifizem, 2. socialna pravičnost in 3. narodnostna misel.

Pacifizem je prva in glavna naloga. Ko je zahteval Wilson, ki ni bil samo predsednik Amerike, temveč je pripadal vsem petim kontinentom, da se ustanovi Zveza narodov, so izpolnili njegovo zahtevo samo zato, da bo dal mir. Sami pa niso v Zvezo narodov verovali in vendar je danes ta Zveza sila, ki jo mora upoštevati vsak, in Wilsonove točke so danes politika. Mi Hrvati smo vzeli pacifizem za podlago svoje politike in tej politiki ostanemo zvesti. Naša država ne bo šla nikdar v boj, da napade druge, toda kadar bo nas kdo drugi napadel, bomo dali tak odpor, da nas bo videl svet.

Pri Zvezi narodov je urad dela, ki ga vodi Thomas. Ta urad je danes pravzaprav duša Zveze narodov in ta urad velja socialni pravičnosti. Povsod na svetu se kaže vpliv urada in ta vpliv postaja vedno močnejši, ker narodi hočejo socialno pravičnost. In danes se sodi moč države samo po tem, kako je uveljavljena socialna pravičnost. Ne vpraša se, koliko vojakov ima država, temveč, kako gre ljudem.

Socialna pravičnost pomeni harmonijo in to harmonijo prinašamo mi. Treba je mnogo volje, da zavlada socialna pravičnost in to voljo imamo. Kakšna je morala biti naša volja, da smo tedaj, ko sem stal pod vešali, sklenili sporazum z radikali.

Tretja stvar je narodnost. Napačna je misel, da bo narodnost umrla. Na krivi poti so oni, ki pravijo: Obratunali smo z vero, sedaj bomo še z narodnostjo. Vera je prepričanje, je zavest posameznika, ni pa njegova privatna stvar, kakor kak žepni robec.

V naši državi je prepričanje svobodno in zato je konec verskih bojev. Vera je odnošaj človeka z Bogom in ne z duhovnikom. Molitev je razgovor z Bogom in ne prazno ponavljanje besed. Vera je zavest, ne pa imperializem. Isto je z narodnostjo, ki ni ne imperializem in ne šovinizem.

Pacifizem, socialna pravičnost in humanizem ter narodnost, to so tri glavne naloge.

Med dvema velikima narodoma, med dvema velikima civilizacijama je Slovenija in dasi ni imela ne generaciov in ne ministrov, je vendar vzdržala pritisk. Samo pesniki so ustvarjali slovensko zavest in vendar je Slovenija napredovala in si ustvarila svoje lastno življenje. Samo norec more reči, da ni Slovenije in kdor je pristal na to, da naj preneha slovenski narod, je pometalo.

Danes, ko sem v vladi, vam rečem: Slovenija mora biti edinstvena, tudi ona, ki ni danes tu. Ker Slovenija je danes duhovni pojem in narodnost je zavest. Te pa ni mogoče deliti, ta mora biti edinstvena. Toda v zvezi z drugimi brati. Kako pa to ustvariti?

Vi boste naš tenor, vsi skupaj pa bomo kvartet, lepši in popolnejši ko solo.

Slovenija hoče živeti in sicer kot enakovereden brat. Hoče biti gospodar in ne berač. In v interesu vseh nas je, da je Slovenija z nami. Ona vnaša v skupnost svoje pšestnost, svojo dušo, svojo kulturo. Te ni mogoče improvizirati, temveč jo je treba producirati.

Narod se spozna po pesmi. V najtežjem boju so bili Slovenci in vendar so vzdržali. Če bi bili Slovenci samo nakovalci, ne bi imeli najbolj veselo pesem. Ne Srbi in noben drug slovenski narod nima tako veselih pesmi. Srbska pesem pčzna samo žalost, zakaj druga stvar je živeti v deželi, kjer vlada kolac in kjer je paragraf.

Slovenija ni danes zastopana v vladi in z malimi izjemami so bili vsi, ki so prišli v vlado, le smeti. In zato je za sedaj Hrvat slovenski prosvetni minister. In ket tak moj pozdrav vam, da v bratski slogi uveljavimo to, kar zahtevajo tri glavne naloge: pacifizem, socialna pravičnost in narodnost.

G. dr. VI. Ravnihar pozdravlja g. Radića in imenu radikalne stranke in se spominja, kako sta se sešla l. 1892 v Ljubljani pri neki abiturijentski veselici, kjer so Slovenci prvi igrali na tamburice in se je prvič pela pesem »Slovenec i Hrvat«. V drugič sta prišla v stik l. 1907, ko je govornik ustanavljal »Slovensko gospodarsko stranko«, katero smatra za predhodnico poznejše SKS in sedanje ZSKL. Govornik proslavlja g. Radića kot politika, a posebno kot zagovornika in nositelja politike sporazuma.

Tov. dr. Lončar se istotako spominja g. Radića še iz dijaških let. Vedno je igral vsled svojih izrednih sposobnosti veliko vlogo v vsaki družbi. G. minister nas je danes pčhvalil kot pridne delavce, pravi govornik, toda Slovenci imamo tudi svoje napake. (Radić: »To vam bom drugi put povedal!«) Če smo šli v zvezi z Radićevo stranko, smo te storili radi tega, ker vemo, da vodi pot v Beograd skozi Zagreb. (Radić: En gospod je bil minister železnice, pa ni znal, da je v Zagrebu velik kolodvor!) v politiki ne gre za to, da odobravam vsak korak, nego da razumem splošno smernico in ta smernica (Radić: »zove se sporazum!«). Ne smemo niti preko Hrvatov, niti proti Hrvatom. (Radić: A mi nikdar preko Srbov ali proti Srbov, ker s tako politikom ne dobimo Bolgarov!«)

Na prijateljskem večeru je zelo lepo pel kvartet »Ljubljanskega Zvonca«.

Tedenski koledar.

Dnevi:

29. november: nedelja: Advent.
30. november: ponedeljek: Andrej.
1. december: torek: Narod. praznik.
2. december: sredo: Bibijana.
3. december: četrtek: Franc Ksav.
4. december: petek: Barbara.
5. december: sobota: Saba, opat.

Sejmi:

30. november: Št. Rupert na Dol., Kočevje, Zelezniki, Planina pri Rakeku, Tržič, Turjak, Vače, Martinja vas pri Višnji gori, Sv. Andraž pri Ptuj, Celje, Rogatec.
3. december: Planina na Staj., Konjice, Jesenice.
4. december: Kamnagorica, Kamnik, Gomilsko, Smarje pri Celju.
5. december: Trbovlje, Lož, Dobropolje (v Vidmu), Trbovlje, Sevnica ob Savi, Dobrna.

Zbor zaupnikov v Ljubljani.

V nedeljo rano so se že začeli zbirati ljudje pri Narodnem domu. Esesarji so seveda nameravali priti na zbor in povzročati nerede. Cel teden so se pripravljali, toda niti najmanjšega uspeha niso dosegli. Pona-rejali so vstopnice na zbor zaupnikov, ampak vsi oni, ki so skušali na ta način priti na zborovanje, si bodo dan gotovo zapomnili in bodo še dolgo občudovali našo organizacijo, pa tudi — pendreke (palice policajev) in krepke kmetске pesti! Naval je bil silen in tako se je moglo pustiti v veliko dvorano Narodnega doma le povabljen. Dvorana je bila nabit polna — do 4000 oseb. Mnogo tisoč ljudi je moralo ostati izven Narodnega doma.

Ko je prispel pred Narodni dom g. Radić, ga je množica navdušeno pozdravljala z živjo Radić, a nekaj esesarske fakinaže je žvižgalo. G. Radić se je nasmehnil, obstal na stopnicah pred Nar. domom, se obrnil in dejal: »Slovenci! ko pridem drugič v Ljubljano, takrat, prosim, mečite kamenje na mene, ako bom za-sluzil!«

V veži Narodnega doma so bile naše Gorenjke in Gorenjci pod vodstvom tov. Ažmana v narodnih nošah. Tov. Ažman je v imenu kmečkega naroda pozdravil velikega kmetijskega voditelja. G. Radić se kratko zahvali in se poda v dvorano, kjer ga je zbrana množica burno pozdravljala.

Tov. posl. Pucelj otvori zborovanje, očrta pomen istega, pozdravi g. Radića in zborovalce ter da besedo g. Radiću, ki v bistvu izvaja v poldrugournem govoru sledeče:

Kaj je sporazum, kako je nastal in kake gospodarske koristi prinaša z ozirom na notranjo in zunanjo politiko?

Politika je skupno delo mnogih, a za skupno delo je potreben sporazum in narodov pristanek. Uspešnega dela ni brez neodvisnosti in brez navdušenja. Narod, ki se je osvobodil, mora delati in zato mora biti za svojo stvar fanatično navdušen. A človek se more navduševati samo za cno, kar mu pravi njegovo srce, a ne za ono, kar mu hočejo vsiliti. Niti dekle se ne da poljubiti na ukaz. Sporazum mora vladati v vseh ljudskih odnošajih. Sporazum je edina politika, ki more našo državo napraviti močno.

Kdo je napravil sporazum? Radikalni so najprej hoteli hrv. seljačko stranko uničiti z silo po receptu Pri-bičevića. Niso uspeli! Bil sem v zaporu, pod vešali, s celim vodstvom svoje stranke. Tudi takrat sem bil za to, da mora kmetiska država voditi kmetijsko politiko. Sporočil sem g. Pa-

šču to-le: Vaša stranka je bila kmetijska stranka in je še danes. Vi ste prgnali iz Srbije Obrenoviče, ker niso spoštovali pravic naroda, ljudstva. Mi smo delali revolucijo za koristi ljudstva, toda samo z duhom. Mi smo Hrvatje in to ostanemo, Srbi ostanemo Srbi, a Slovenci ostanemo Slovenci. Še četrte bomo imeli, ko pridejo Bolgari. Toda kadar se bomo branili, bomo ena sama država SHS — Jugoslavija. Na takem temelju je vstvarjen sporazum. Na takem temelju vstvarjena država bo narodna država, kar n. pr. Avstrija ni bila in je morala radi tega propasti.

Utis sporazuma se najlepše vidi v zunanji politiki. Vsi poslaniki poročajo kako so jih pred sporazumom gledali kot predstavitelje neke tajmanjšje in najslabše države, a sedaj postopajo z njimi kakor s predstavniki velesil. To je zelo značilno. Če bi Italija hotela sedaj delati v svoji zunanji politiki kakre nepremišljenosti (napram nam. Op. ur.), imela bi proti sebi cel svet. Italijani so se svojčas ujedini s pomočjo Francozov, Angležev in Rusov. Ako bi sedaj hoteli pogaziti narodnostno načelo, tedaj bi nastopil proti njim cel svet. Pašizem bi združil proti sebi vse ravnotako, kakor je združil proti sebi vse nemški militarizem. Ugled naš v zunanji politiki pravilno označuje tudi dejstvo, da nas od sporazuma dalje tuje države kar obsipavajo s ponudbami za posojila. Ne daje se denar na posodo slabemu podjetju.

V notranji politiki se začne s pametnim gospodarskim delom. Močna vlada mora pred vsem varčevati v državnem gospodarstvu. Vsi nepotrebnosti in nesposobni drž. uslužbenci se bodo odpravili in s tem se bo prihranilo lahko mnogo sto milijonov dinarjev. Orožništva je preveč, število se bo zmanjšalo. Podobno se bo varčevalo na vseh poljih. Davki se morajo izjednačiti, vse ljudstvu škodljive carine se bodo odpravile. S pametno gospodarsko politiko v državi bo politika sporazuma postala politika narodnega zadovoljstva.

Govornik prehaja nato na Slovence in povdarja, da so Slovenci glede kulture med Jugoslavi prv. Nepismenosti ni — Slovenci so s pesništvo, z literaturo in podrobim delom vstvarili Slovenijo. To se ne sme uničevati, nego se mora še pospeševati. Slovenski učitelji so najboljši v državi. Osnovne in srednje šole so najboljše in univerza se razvija. Slovenci so se držali med 70 milijoni Nemcev in 30 milijoni Italijanov. Niso danes vsi pri nas s telesom, ali so vsi tukaj s svojim duhom. Avstrija slovenske duše ni mogla uničiti, pa je tudi drugi ne bodo uničili, dasiravno so to poskušali. Slovencev in Hrvatov se ne da niti zatajiti, niti uničiti. To je preteklost dokazala. Zato je v interesu države, da se to prizna in da se Slovence in Hrvatce povsod pokliče tudi na delo v državni upravi.

Slovenijo je treba spojiti z morjem, predvsem z Reko. Alpske zemlje je treba zvezati z našimi žitnicami, Slavonijo, Sremom, Banatom in Bačko. To politiko je treba izvajati tudi v naši diplomaciji. V naše konzulate je treba tudi Hrvatce in Slovence v večjem številu. Izposloval sem na zagrebški eksportni akademiji osnovanje 4. tečaja in vsi oni, ki ga dovrše bodo vzprejeti v konzularno službo. Tudi Narodna banka, uprava monopolov, državna kontrola niso danes srbske, temveč radikalne, treba je da tja pridejo tudi Hrvatje in Slovenci.

Naravna stvar je tudi, da se razven

vojaških in strogo diplomatskih stvari dogaja vse pred javnostjo. Mi smo seljaška demokracija. Če se to prizna, potem moramo priznati, da vsi stanovi služijo samo seljaškemu narodu. Ta seljaški narod pa jih zato hrani, obuva in brani. Kjer je delavstvo v večini, kakor v Angliji, tem gre pač za delavstvo, v Franciji, kjer so deljeni, je treba paralelnega stopanja. V naši državi, kjer je 80 do 90 odstotkov seljakov, pa mora biti demokracija označena kot seljaška. Ravno tako tudi Slovenija, kjer je 60 odstotkov seljakov, ne more biti velika vreča dr. Korošca, v katero se zmeče vse stanove. Seljaštvo je širok fundament narodnega življenja, v katerem ima vsak svoje mesto. Vsi stanovi morejo najti v njem čvrsto podlago. Seljaštvo ni stan, ampak je narod. Tako je v Rusiji, Poljski in drugod. Seljaki hranijo naš jezik, oni so tvorci našega mišljenja, etike, estetike in morajo biti regulatorji države. Vsi drugi so le pomagali.

To je danes politika naše vlade. To stališče zavzemajo tudi vsi radikalni politiki zlasti g. Pašič, od katerega nisem čul ničesar drugega kakor to, da temelji vsa bodočnost naše države na seljaštvu. Zato pojmuemo mi samoupravo realno in jo hočemo uvesti v občine, županije in oblasti. Potem pa se lahko lotimo vprašanja revizije, kolikor bo to potrebno. Zakonodaja bo ostala v Beogradu, eksekutivna pa se bo razdelila med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano, kolikor bo potrebno. To ni vprašanje teorije, ali vprašanje historične reminiscence, marveč vprašanje dejanske potrebe.

Naša notranja politika se po sporazumu razpravlja široko in iskreno. Povsod na svojem potovanju, tudi v Londonu in Moskvi sem te misli jasno izražal. Obsojali smo železno roko in centralizem iz same drovratnosti, posebno pa one gospode, ki se obnašajo tako, kakor da so prespali svetovno vojno. 20.000 do 30.000 ne more delati proti volji 10 milijonov seljakov. Pokojni Protić je bil štirikrat pri meni in mi je dejal: »Svetoval sem prijatelju Pašiču, da naj sklene sporazum. Pa je dejal, da noče on z vami!« Rekel sem Protiću, če uvede cenzus, da bo smel glasovati le tisti, ki bo plačal 1000 Din direktnega davka, potem Radliča ne rabi. Ali, ker pa je uvedena splošna volilna pravica, potem mora z nami, ker nas je toliko, da ne more preko nas. To je velika demokratična realnost, ki jo najbolje pojmujejo Pašič sam in tudi radikalni prvaki. Ugoditi moramo narodu in mu dati, kar želi. Zlasti je treba poznati njegove skrbi vsled elementarnih nezdod. Pri tem pa vera ni nikakor v nevarnosti. Vera je v duši, vera je v zvezi z Bogom. Veri morejo škodovati duhovniki, ki jo lepo pridigujejo in slabo delajo.

Druga napačna trditve je, da so kmetje krivi draginje, kar zlasti trdi socialistično časopisje. Kmet računa samo gotov denar, ne računa pa dela. Ako bi hotel kmet vse zaračunati, bogve, koliko bi veljalo potem eno jajce.

Trditve, kar je treba poudariti, pa je to, kar je včeraj na banketu zelo ueno povedal moj prijatelj prof. dr. Lončar, ki je rekel, da Slovenci ne morejo brez Hrvatov ničesar velikega in uspešnega napraviti. Bili so časi, ko so bili tudi Hrvatci na Dunaju, pa so vedno delovali skupaj s Slovenci, posebno mi, ko smo začeli izvajati seljaško politiko, smo se vedno spominjali Slovencev in smo nanje računali.

Jaz sem vedno bil za Slovence. Njih je najmanj, pa so najbolj izobra-

ženi, najnaprednejši, najmarljivejši, dekleta so najlepša, najlepše pojejo, dečki pa se najostreje tepejo. — Slovenci so organizatorji notranjega dela. — Slovenci so najboljši uradniki.

Tudi Slovenci morajo priti v vlado, toda za inspektorje in uradnike. Če Beograd bi moral biti poln slovenskih uradnikov. Jaz imam v svojem ministrstvu n. pr. samo dva. Mi Hrvatci in Srbi bi ne mogli brez Slovencev izvesti ne glede na ozemlje organizacije našega dela, organizacije kulture in gospodarstva, ker so Slovenci absolutno nenadomestljivi.

Tudi Slovenci morajo priti v vlado, toda z življenjem se še ne pride v vlado. Ne gre za drobtinice, kakor to govori dr. Korošec, ki zamenjuje Beograd z Dunajem. V vlado se pride le s samozavestjo popolne ravnopravnosti v delu in jelu. Vidite, kaj vse od nas zunanji svet pričakuje. Kot primer naj navedem sledeče: Chamberlain je vprašal Ničinčiča: Ali je Radić tu. Imate kakega Slovence v vladi? (Nema ga!) Pucelj sicer formalno še ni v vladi, ampak je deloma v njej, ker je v finančnem odboru ter bo morda v kratkem v vladi.

Vaše glavno mesto je Ljubljana, kar pomeni, da je ljubljena. Vaše glavno mesto je tudi naše mesto in tako mislijo tudi Srbi. Vi ste velik faktor v naši kulturi in v naši ekonomiji. Vemo, da si je znala tudi mala Štajerska priboriti pod Gradem svoj vpliv. Po krivici onih, ki sedaj žvižgajo, smo izgubili Koroško. Strogo jih bomo pozvali na odgovor in jih vprašali, kaj je z onimi milijoni, ki so bili namenjeni za prosveto. Manjka še tretji del slovenskega naroda. To ni samo vaša stvar, to je stvar Hrvatov in Srbov, pa tudi stvar Bolgarov in še nekega drugega, ki si ga lahko sami mislite. Slovenija mora biti ujedinjena. Preko Zveze narodov bo popolnoma obnovljena celokupna Slovenija. Zivela Slovenija!

Ze med govorom so zborovalci mnogokrat živahno pritrdjevali govorniku. Po končanem govoru pa je navdušeno odobravanje trajalo več minut in se je videlo, kako silen vtis je Radić napravil s svojim govorom na vse poslušalce. Ko je nastal zopet mir, se je tov. Pucelj kot predsednik shoda g. Radiću zahvalil ter predlagal brzogovorno pozdrave kralju in Pašiču, kar je zbor odobril.

Po shodu.

G. Radić se je odpeljal v spremstvu vel. župana g. dr. Paliča, da obišče nekaj šol. Zborovalci so se vsuli iz Narodnega doma kakor čebele iz panja. Eseelesarska fakinaža, pomešana z vročekrvnimi demokratarki, se je zbrala pred opernim gledališčem, da bi žvižgala in razgrajala. Toda naenkrat je bil ves prostor pred narodnim domom in vsa Aleksandrova cesta dol do pošte nabito polna ljudi, ki so prišli z Radićevoga zborovanja. Še le tu se je videlo, kako velika udeležba je bila na shodu. Eseelesarski fakinaži je srce naenkrat padlo v hlače. Niti enega žvižga ni bilo slišati, niti enega izvajajočega klica! Tolik je bil strah pred silno množico zborovalcev!

A zborovalci so odšli na svoje domove, v gostilne in svoje družbe in cel dan se je govorilo le o Radiću. Prav povsod se je poudarjalo, kako silen vtis je napravil Radić na ljudi. »Osem let nam piše »Slovenec« in demokratsko časopisje, kak demagog je Radić. Danes smo ga poslušali poldrugo uro in niti najmanjši demagogije nismo zasledili v njegovem govoru. On je zelo pameten človek in velik politik. Sedaj razumemo, kako

je mogel na Hrvatskem doseči tako velike uspehe. In jih bo brez dvoma dosegel tudi v Sloveniji!« Tako so govorili ljudje

Velika Loka.

Za popoldne je bil sklican shod v Veliko Loko na Dolenjskem. Po obedi se je g. Radić s spremstvom odpeljal v avtomobilu na Dolenjsko. V Veliki Loki so pripravili zborovalni prostor sredi vasi. Prvorost je bil okrašen z mlaji in zastavami. Ljudstva se je zbralo nad 1500 kmetov. Eseelesariji so izdali povelje na vse bližnje kaplane, da morajo s svojimi orli snod za vsako ceno razbiti. Prišla sta dva kaplana s svojimi orli. Toda, ko so orli čuli Radićev govor, so ploskali! To pove vse.

Radić je prispeal v Loko točno ob 3. uri v spremstvu posl. Pucelja in podpredsednika HSS dr. Mačka. V imenu občine ga je pozdravil tov. župan Alojzij Saje, nakar se je takoj pričel shod. Otvoril ga je domačin Janko Bukovec in pozdravil v toplih besedah predsednika Hrvatske seljačke stranke. Burno odobravanje in klici: »Zivio Radić!« so sledili njegovemu pozdravu.

Nato je podal predsednik shoda besedo St. Radiću, ki je razložil nastanek in pomen kmetijske stranke. — Kmet ima v rokah ključ do celega življenja, njegova dolžnost je zato, da ima ta ključ v rokah tudi tedaj, kadar država deli. Kako nespametno je, če ni kmet organiziran v lastni stanovski stranki in zaupa gosposkim strankam. Nato je govoril St. Radić obširno o sporazumu, njegovem namenu in pomenu ter o delu, ki ga mora vlada sporazuma izvršiti v dobro kmeta in vsega prebivalstva. Podrobno je razložil boj za odpravo uvozne carine na kmetijske potrebščine in za popolno odpravo izvozne carine na kmetijske pridelke in govejo živino, konje in svinje. Da se je to doseglo, ima zlasti zasluge posl. Pucelj, ki ga je HSS izvolila za svojega zastopnika v finančnem odboru. Ponovil pa je St. Radić tudi vse glavne misli iz svojih ljubljanskih govorov.

Minute trajajoče odobravanje je sledilo Radićevemu govoru, nakar je govoril tov. posl. Pucelj. Poročal je o delu poslanskega kluba HSS. Zlasti o njegovih prizadevanjih, da se v novi carini varujejo kmečki interesi. Delo je zlasti uspešno vsled tega, ker se gosposki interesi hrvatskega in slovenskega kmeta popolnoma isti. Tudi njegov govor je bil pozdravljen z velikanskim navdušenjem.

Nato je pozdravil slovenske kmete podpredsednik HSS dr. Maček v imenu hrvatskih kmetov ter opominjal, da je samo v slogi moč. (Glasno in dolgotrajno odobravanje.)

Sledil je še govor župnika Oblaka iz St. Lovrenca na Dolenjskem, ki je izvajal sledeče:

»Povabili ste me, da razložim stališče sv. cerkve do politične stranke in razmerje slovenskega duhovnika do ljudstva. Zahvalim se vam za vabilo, ker ste s tem kakor katoličani priznali, da hočete imeti sv. cerkev za vodnico v vseh cerkvenih zadevah. Rad sem prišel k vam, ker Odrašenik je rekel apostolom: Pojdite in učite vse narode. Če gredo misijonarji v Afriko pogonom sv. evangelij oznanjevat, imajo verni slovenski kmetje pravico zahtevati od domačega župnika, da jih pouči v potrebnem in mednje pride po zapovedi velikega Leona XIII.: »Pojdite ven iz zakristije.« Prišel bom vselej in k vsakomur, kdor bo potreboval duhovniški nauk.

Na dve vprašanji odgovarjam pred vsem:

Sv. cerkev in politična stranka.

V srednjem veku so si nekateri papeži lastili pravico odločevati v svetnih zadevah katoličanov. Danes je povsod priznano, da odločuje cerkev v cerkvenih zadevah, država v državnih, skupne pa se morajo tako urediti, da cerkev in versko življenje vernikov nikdar škode ne trpita. Cerkev je nad strankami, ker se ne spreminja. Politična stranka skrbi za časne potrebe svojih ljudi, ki se vedno ravna po razmerah. Drugačne so te potrebe kmetov, drugačne mešanov in uradnikov, drugačne pred sto leti, drugačne danes. Po teh razmerah se uravnavajo in delujejo stranke, ki se lahko tudi spreminjajo, medtem, ko ostane sveta cerkev ista. Cerkev nad strankami določa, kaj se ne sme.

Pravim vam: ne smete biti komunisti, ne smete biti anarhisti, ker so ti nauki proti temeljnemu, od Boga postavljenemu redu!

Vladajočim pravi: ne smete biti absolutisti, ker ima vsak človek svoje naravne pravice. Cerkev pa zahteva, da se ji ne kratijo od Boga dane pravice za svoboden razvoj in oznanjevanje božje besede. V teh mejah skrbi lahko vsak, kakor ve in zna, za svojo časno srečo, je lahko v vsaki stranki, ki hoče v tej smeri udeleževati svoj program. Cerkev vam da popolno prostost, delati za lasten in naredov blagor.

Ni mogoče zahtevati zgolj verske stranke. Potem bi lahko prepisali iz katekizma najbolj verski program, vsak katoličan bi bil primoran pristopiti, škofje in duhovniki bi morali biti najboljši strokovnjaki za vse zadeve.

To je bil eden osnovnih naukov pokojnega Kreka. Leta 1906 mi je sam pravil, da se mora spremeniti ime Katoliško-narodna stranka v ime Ljudska stranka. Na moje začudeno vprašanje je odgovoril, da bi imeli pri imenu Katoliška stranka vedno vpliv škofje, kar bi bilo zelo kvarno za razvoj in delo politične stranke, ki mora biti prosta in v ljudstvu zasidrana. Prav z istimi besedami je utemeljeval predlog na obnem zboru v Unionu, kjer se je sprejelo ime Ljudska stranka, mesto prejšnjega imena Katoliško-narodna stranka. Kakor rečeno, zahteva cerkev, da se varujejo njena osnovna načela, ki so:

1. Da se prosto oznanjuje božja beseda. (Medklici: Tako je!)

2. Da ostane krščanski nauk v šoli (Radić: »To mora biti!«)

3. Da ostane zakon neločljiv. (Radić: »Drugače biti ne more!«) In drugo temu podobno.

Dolžnost ljudstva in poslancev je skrbeti, da se varujejo te svetinje našega naroda. Prepričan sem, da ni pri nas niti enega, ki bi ne vstal, kadar bi nam hoteli vzeti naše cerkve ali krščanski nauk iz šole. (Radić: »In vsi Hrvatje stojimo za vami!«) Naši bratje Hrvatci so dejali: vse za krst častni in slobodu zlatnu. Kajne: Mi smo in ostajemo katoliški kristjani, toda v političnih in gospodarskih zadevah je vsak prost državljan. Odklanjamo pa popolni laicizem, kakor bi ne imela vera na življenje nobenega vpliva.

Slovenski duhovnik in ljudstvo.

Tudi slovenski duhovnik je sin svojega naroda, navadno kmečkega naroda. Pozna in čuti vse narodne potrebe, ker svojih nima, živi za ljudstvo, njegovi sreči je posvetil življenje. Kaj hočemo? Najprej kot duhovniki v cerkvi, šoli, pri bolnikih in otrocih popolno izpolnjevati svojo dolžnost. Ničče ne more naši duhovščini očitati, da ne izpolnjuje svoje dolžnosti. Ne eden, ampak skoro vsi, brez izjeme! Toda mi živimo med ljudstvom, vidimo njegove potrebe in revščino. Hoteli smo mu pomagati in smo osnovali v težkem delu posojilnice, mlekarne in prosvetna društva. Pri kulturi našega naroda ima prvo besedo naša duhovščina. Ni zadosti klicati: kmet je steber vsega. Kmetu se mora pomagati z resnim delom, z zgledom tudi v gospodarstvu. V našem okraju smo z umetnimi gnojili, z gnojnimi jamami in drugimi napravami visoko povzdignili kmečko gospodarstvo. Iz naše zemlje še da še enkrat toliko dobiti, kakor se sedaj dobi. Pri vsem delu so naše roke čiste ostale, zato nam ljudstvo zaupa. Ničče izmed nas ne misli na to, da bo voditelj svojega ljudstva, ker je duhovnik. Res bo pa imel duhovnik vedno toliko veljave, kolikor jo bo zaslužil s svojim delom.

Kaj zahtevamo? Nobene časti, nobenega odlikovanja, nam je čast božja in narodova sreča največje priznanje. Zahtevamo pa tudi od vas drugih pošteno delo, da ne bo demokracija le plašč za korupcijo. Mi zahtevamo, da se združijo vsi, ki hočejo res narodu pomagati v poštenem delu na versko-moralni podlagi. Pri tem delu se bomo našli z brati Hrvatji!

LISTEK.

† Anton Pirnat.

Prelepa moravska dolina
Še lepša je moravska vas
Prelepo poje sv. Martina zvon,
Ki ga slišal več ne bom.
Moravska narodna.

Nebo se je razgrnilo. Solnce je posijalo na moravško dolino, kakor da se je povrnila vigred. Premilo so peli sv. Martina zvonovi, ko smo spremljali k večnemu počitku našega Toneta, čistega ko solnce ogrevajoče in oživlajoče.

Umril je Pirnat, tustenski Tone

Kdo je bil mar?
Ta slovenske korenine
Bil je oratar.

Bil si v resnici naš pravi oratar, najboljši oče svoji družini, oče revežev, najboljši sosed svojih sosedov. Izpolnjeval si celo življenje Njegovo zapoved »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe«. Kjer si mogel, si pomagal, bodisi z modrimi nasveti ali dejansko. Bil si kremenit značaj in naj-

boljši gospodar. Resen pri delu in vesel v družbi. Kakor si delal za napredek svojega stanu, tako te je veselil tudi vsak napredek pri narodnih in kulturnih društvi moravske doline, katerim si bil zvest podpornik do svoje smrti.

Ljubil si svojo domačo grudo in Tvoj znoj je namakal brazdo, ki si jo oral. Bil si grajšček, a nisi pobiral drugim desetine, ampak si jo dajal sam bednim in potrebnim. Bil si vzgled kmeta in človeka. Stremil si v svojem življenju za napredek kmetijskega stanu in napredek moravske doline. Dajal si Bogu, kar je božjega in kralju, kar je kraljevega.

Tvoji ožji somišljeniki so Te poslali tudi v moravški občinski odbor, v katerem si vedno delal za pravico in procvit domače občine.

Nisi imel sovražnika v svojem življenju. Nisi bil priljubljen samo v moravški okolici, ampak daleč, daleč na okrog. Kdor Te je spoznal, Te je vzljubil in spoštoval.

Priča temu bil je Tvoj pogrebni sprevod.
Dne 18. novembra ob 23. uri si iz-

dihnil svojo blago dušo. Položili so Tvoje truplo v krsto in jo postavili v Tvojo domačo grajsko kapelo. Dan in noč so prihajali od blizu in daleč ljudje v Tvojo cerkvico, kropili Tvoje truplo in molili za Tvojo blago dušo.

Dne 20. novembra ob jutranjem solncu zapelo Ti je moravško pevsko društvo pred krsto »Vigred se povrne«. Gasilci so dvignili krsto, Tvoji tovariši občinski odborniki so prižgali sveče in obstopili rakev. Križ se je dvignil. Sprevod se je začel premikati od Tvojega ljubega doma proti Moravčam. Takega pogrebnega spreveda še ni doživela moravska dolina. Nebroj vencev in šopkov s trakovi in napisih svoje ljubljene družine, sorodnikov in znancev ter raznih korporacij in društev je sledilo križu. Moravska godba je svirala žalobne koračnice in za njo so stopali zvesti bratje sokoli in gasilci, za njimi zastopniki »Jugoslovanske Matice«, moravško orožništvo, pevsko društvo ter predstavitelji raznih korporacij. Za krsto pa je plakala Tvoja družina, bližnji sorodniki in prijatelji ter nebrojna množina domačega in tujega ljudstva.

Zato pozdravljam g. ministra Radića ne kot politika, ker jaz sem duhovnik, ampak kot vodnika katoliškega hrvaškega naroda, ki je bil stoletja antemurale christianitatis, ki je s svojimi prsi in krvjo branil našo kulturo pred turškim navalom. Kultura, ki je tam vzrasla v stoletjih, je katoliška kultura, le na tej podlagi pride narod do prave sreče. Naša skupna dela pa nimajo nobene osti proti Srbom. Saj slišimo, kako globoko cenijo vero, sami pravijo, da se bo treba otresti brezvercev.

Tako sem vam odgovoril na drugo vprašanje. Jaz sem prepričan, da bo slovenski kmet vedno rad delil zadnji košček kruha s svojim duhovnikom, ki za Boga živi in za narod dela.

Med vsem govorom in zlasti na koncu so zborovali živahno pritrjevali izvajanjem g. župnika.

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul. posteljne garniture, odeje lastnega izdelka, konjske kočice, plahte, porhastate rjube.

Razne politične vesti.

Vremena bodo Kranjcem se zjasnila. Tako je zapel Prešeren pred 100 leti in njegove besede veljajo tudi danes, posebno na polju šolske politike. Ko je Radić prevzel ministrstvo za prosveto, je takoj strl važno samostojno-demokratsko trdnjavo v Sloveniji, odstavil dotedanjega šefa prosvete za Slovenijo dr. Pestotnika. To poročilo je sprejela cela Slovenija z velikim zadovoljstvom na znanje, ker je prepričana, da bo vendar enkrat prišel čas, ko se bodo otroci v šoli učili in da bo nesrečna klerikalno-liberalna politična zagrizenost iz šolstva izginila! Učitelji naj uče, otroci se pa naj uče. Upamo, da bo novi prosvetni šef v Sloveniji svoji težavni nalogi kos in da bo tudi v prosvetni upravi enkrat konec političnih intrig in umazanosti.

Kaj je »cela Ljubljana«? »Slovenec« poroča, da je pri prihodu Stefana Radića v Ljubljano živžgala »cela Ljubljana«. Ugotavljamo, da nekaj nauhujskanih esesarskih in samostojno-demokratskih pobov še ni »cela Ljubljana«. Pravo ljubljansko prebivalstvo je na shodu v nedeljo poslušalo Radićev govor popolnoma mirno in je s svojim dostojnim vedenjem dokazalo, da nima z esesarskimi in samostojno-demokratskimi hujskači in pobi nobenega stika. V brezno nedostojnosti, kamor bi Ljubljano radi pahnil nekateri politični zagrizenci, Ljubljana še dolgo ne bo padla.

Kako se tolažijo. Uspeha, ki ga je dosegel Stefan Radić s svojim nastopom v Ljubljani, tudi njegovi najhujši nasprotniki ne morejo utajiti. Radićev nastop v Sloveniji prizadeva zlasti klerikalcem silne skrbi. Tolažijo pa se s tem, da si pripovedujejo drug drugemu na ušesa, »da je Radić pogorel«. To je znana politika pliča noja, ki pred nevarnostjo vtakne glavo v pesek, misleč, da nevarnosti ni, če je on noče videti.

Grda in nespametna laž. »Slovenec« je poročal v nedeljo, da je na prijateljski večerji v soboto zvečer Radić silno grdo govoril o ranjkem dr. Kreku. Vprašali smo gospode, ki so Radićev govor poslušali. Ti so nam rekli, da je »Slovenec« po svoji stari navadi poročal neresnico.

Dvojno lice. Tako ostudnih napadov, kakor jih je doživel Radić pretekli teden od strani Koroševih listov, še ni bilo, kar svet stoji. To pa esesarsje ne bo motilo, da bodo ministra Radića oblegali v Beogradu kot ose, da popravi razne krivice, ki so se zgodile esesarskim učiteljem. Povemo že danes, da bo marsikatera krivica res popravljena, a niti ena na predlog ali na priprošnje esesarskih poslancev! Gospoda naj se najprej nauči dostojnih manir!

Bika je treba prijeti za roge, ne za rep! V soboto je prišel naš voditelj Stefan Radić v Ljubljano in je imel shod zaupnikov v Ljubljani. Ljubljana je znana in razkričana po celi Jugoslaviji kot najmočnejša trdnjava samostojnih demokratov in deloma esesarsarjev. — Proti tema dvema strankama je bil dosedaj v Ljubljani vsak boj nemogoč, kajti tako kakor Ljubljanečani ni bil v klerikalno-liberalno bikoborbo noben živ krst v Sloveniji zagrizen. Kljub temu pa smo sklicali shod svojih zaupnikov v Ljubljano, v najtrdnjejše gnezdo klerikalno-liberalnih sršenov. Res je, da so se sršeni obeh strank vanj zaleteli kot divji, toda z energično svojo roko je Radić posegel tudi v to gnezdo in je zmagal na celi črti. Združeni ljubljanski esesarsari in liberalci niso mogli njegovega shoda niti preprečiti, še manj pa razbiti, kajti jeklena disciplina naših pristašev je premagala z lahkoto vse umazane nakane naših nasprotnikov. Radić je v Ljubljani govoril nad eno uro brez ovire več kot 3000 ljudem. To je dejstvo, ki ga vse ljubljanske liberalstvo in esesarsstvo ne izbrise s sveta in to dejstvo pove vse!

Strankarska podivjanost. Odkar je Stefan Radić postal minister, so esesarsari kar pobesneli in zapustila jih je vsaka pamet. To se najbolj vidi iz beograjskih poročil o Stefanu Radiću, ki smo jih pretekli teden morali brati v »Slovenec«. Kar je zagrešil »Slovenec« pretekli teden v svojem poročanju iz Beograda, presega vse meje pameti, krono pa si je postavil na glavo s svojim poročanjem o Radićevih govorih. Stefan Radić je govoril takoj po prevzetju ministrstva za prosveto o svoji prosvetni politiki. »Jutro« je poročalo še precej dostojno, »Slovenec« pa tako strankarsko zagrizeno in tako napačno, da bi se vsak časnikarski vajenec v dno duše sramoval takega poročanja. Ravno tako je poročal »Slovenec« o Radićevem govoru, ki ga je imel v soboto zvečer na sestanku svojih prijateljev v Ljubljani. Tega sestanka se je udeležilo okoli 100 oseb, od katerih nihče ni bil gluhi. Ti vsi so pričeli, kaj je Radić govoril in res je, da je govoril vse, samo tega ne, kar pripoveduje »Slovenec« v svoji blazni strankarski fantaziji. Končno je nam pa zelo všeč, če se hoče »Slovenec« diskreditirati do kosti in izgubiti še tisto trohico svojega časnikarskega ugleda, ki ga je imel. Zato pa pametni ljudje dandanes ne verjamejo niti »Jutru«, niti »Slovenec«, ampak bejejo »Narodni Dnevnik«, ki poroča o vsaki stvari tako kakor je, prepuščajoč končno sodbo čitateljem samim. — Sicer pa nam je znano, kateri uslužbenec pri policiji nosi svoja potvorjena poročila v »Slovenec«. Doslej smo tega gospoda pardonirali, toda vsake packarije mora biti enkrat konec.

nju iz Beograda, presega vse meje pameti, krono pa si je postavil na glavo s svojim poročanjem o Radićevih govorih. Stefan Radić je govoril takoj po prevzetju ministrstva za prosveto o svoji prosvetni politiki. »Jutro« je poročalo še precej dostojno, »Slovenec« pa tako strankarsko zagrizeno in tako napačno, da bi se vsak časnikarski vajenec v dno duše sramoval takega poročanja. Ravno tako je poročal »Slovenec« o Radićevem govoru, ki ga je imel v soboto zvečer na sestanku svojih prijateljev v Ljubljani. Tega sestanka se je udeležilo okoli 100 oseb, od katerih nihče ni bil gluhi. Ti vsi so pričeli, kaj je Radić govoril in res je, da je govoril vse, samo tega ne, kar pripoveduje »Slovenec« v svoji blazni strankarski fantaziji. Končno je nam pa zelo všeč, če se hoče »Slovenec« diskreditirati do kosti in izgubiti še tisto trohico svojega časnikarskega ugleda, ki ga je imel. Zato pa pametni ljudje dandanes ne verjamejo niti »Jutru«, niti »Slovenec«, ampak bejejo »Narodni Dnevnik«, ki poroča o vsaki stvari tako kakor je, prepuščajoč končno sodbo čitateljem samim. — Sicer pa nam je znano, kateri uslužbenec pri policiji nosi svoja potvorjena poročila v »Slovenec«. Doslej smo tega gospoda pardonirali, toda vsake packarije mora biti enkrat konec.

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul. oprema (bališe) za neveste in ženine, perje in puh (samo češki izdelek).

Dober pouk. Ko je stopal v nedeljo Stefan Radić v »Narodni dom« je tam na trgu stalo kakih sto klerikalcev in Zerjavovcev, ki so živžgali. Radić je stopil na stopnišče in zaklical surovežem: »Kadar pridem drugič v Ljubljano, poberite kamenje in lučajte! Ker prihajam pa prvič, se vedite dostojno kot se ljudje po vsem svetu!»

V soboto zvečer je odsedel Stefan Radić pri tov. Prepeluhu. Hiša, v kateri ta stanuje, je bila kmalu nairpana najrazličnejših deputacij, ki so prosile Stefana to in ono. Med temi deputacijami so bile tudi takšne, ki so izrazito klerikalne. Vse so bile prijazno sprejete. Toda med tem je na cesti pred hišo živžgala in kričala esesarska mladina: »Doli Radić, doli Prepeluh! St. Radić pa je smehljaje pripomnil: »Dajte jim vina, vsaka muzika se mora plačati! Vemo, da to ne bo pomagalo in da bodo klerikalne deputacije in esesarski poslanci kljub temu še vedno s prošnjami nadlegovali Radića.

Pomembna izjava. Po g. velikem županu dr. Baltiču je sporočil g. dr. Zerjav Stefanu Radiću in predsedniku ZSKL sledeče: Kot človek in kot predsednik SDS v Sloveniji obžalujem, da so se v Ljubljani prigodile demonstracije nezrelih ljudi, jih obsojam in odklanjam za te surovosti vsako odgovornost v imenu SDS. — Ta izjava je važna tudi zaradi tega, da se vidi, kako sodijo dostojni ljudje o početju tistih sirovin, ki so v temi skrite živžgale in kričale po ljubljanskih ulicah v soboto zvečer. Esesarsari pa so se v nedeljo jutraj po »Slovenec« s svojo sirovostjo še bahali in hvalili. Koroščevci pač niso dostojni in civilizirani ljudje. To so pri tej priliki znova dokazali.

Ugotavljamo, da se je udeležila pocestnega barabskega obnašanja poleg drugih esesarskih studentov tudi pešičica bogoslovcev. Med njimi so bili pomešani orjunaši in člani visokošolskega društva »Jadranc«. Tako so pozdravili esesarsari in demokratski študenti svojega prosvetnega ministra. Ptuj in sramota! Treba si zapomniti.

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul.

Ne kupujte

preden si ne ogledate velike izbire zimskih oblek in ulstrov pri

JOS. ROJINA - LJUBLJANA

Interesente vabimo na ogled!

Shodi in razne prireditve.

V Krški vasi bo občni zbor krajevne organizacije ZSKL v nedeljo 29. novembra ob 2. uri popoldne pri tovarišu Kodriču.

V Veliki Dolini bo redni občni zbor krajevne organizacije ZSKL v soboto 28. novembra.

Na občnem zboru krajevne organizacije ZSKL v Mariboru je bil izvoljen sledeči krajevni odbor: Predsednik: dr. Rib. Faninger, podpredsednik: Roman Bende, tajnik: Skrabar, odborniki: dr. Igor Rosina, inž. Lukman, dr. Rajar, Matko Fras, Stefan Kerec, Lipovšek, inž. Vedernjak in Fr. Švikaršič (kateri pa vsled namestitve na velepolestvu Steinbeis v Vitanju odpade). Predlagalo se je tudi tov. prof. Baša, kateri pa je to mesto odklonil, ker se namerava posvetiti izključno le organizaciji mladine. Kot delegata za občni zbor stranke se je določilo z obveznostjo udeležitve tov. dr. Faningerja in Bendeta. Nadaljne delegate se bo določilo po potrebi pozneje, ko se organizacija spopolni. Kot dan za sestanke je določen odslej vsak torek in sicer ob 8. uri zvečer pri tov. Pečniku. Sklenilo se je nadalje še, da se osnujejo podobori po okrajih mesta maribor.

Ivanjkovec. Vinarska razstava in sejm. Kakor že objavljeno se vrši ta prireditev po tukajšnji »vinarski zadrugi« »Jeruzalemcem« dne 10. decembra t. l. Veliko število vinogradnikov iz Ljutomerskega in Ormoškega okraja je prijavilo znatne množine vina. Interesenti bodo imeli tako priliko se prepričati o kakovosti letošnjih vin tega vinskega okoliša in videti, da se je vino veliko boljše razvilo, kakor se je to pričakovalo. Preizkusili bodo pa lahko tudi starejše letnike. Železniške zveze omogočijo dotičnim, kateri imajo malo časa na razpolago, da opravijo ta izlet v enem dnevu. Vlak, ki ima zveze iz Ljubljane in Zagreba prihaja sem ob 11. uri in se vrača v tej smeri ob pol 16. uri. Kdor pa ima več časa, pa ima priložnost, si pogloblje pogledati lepe Ormoške in Ljutomerske gorice. Razstava se vrši s sejmom v dvorani tik kolodvora tako, da je udeležba tudi v najneugodnejšem vremenu mogoča.

ZA IZBORNO KAKOVOST našega mila »GAZELA« lahko jamčimo! Sicer pa kupite samo 1 kos in uverili se boste sami, da je naša trditve resnična!

Kupujte vse Vaše zimske potrebščine za ženske in moške obleke pri stari domači trgovini.

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul. Tam boste dobro in pošteno postreženi.

Dopisi.

Kranjsko.

Gorje pri Bledu. SLS je imela 15. t. m. shod, kjer sta g. Srnce in tajnik Gabrovšek hvalila svojo stranko, kot berač svojo malho. Toda: »Lastna hvala — cena mala!« — Š o l a. Uči-

teljstvo se menja ko pomladansko vreme. Imamo dva meseca šole in smo že drugič brez ene učne moči. Prva je bila prestavljena na lastno prošnjo in sicer gđ. Zupančeva, splošno znana dobra učiteljica; a ta napaka je bila, da ni bila »naša«, kakor se je g. župnik rad izražal. Pa to, gospodična, naj Vas nikar ne straši! Bodite na novem mestu še bolj napredni! Za pouk, ki ste ga naši deci dali, Vam bomo Gorjanci še dolgo hvaležni. Drugi gosp. učitelj je bil še mlad. Bil je v Gorjah en mesec, pa je moral k vojakom. Tako smo sedaj brez učne moči, a pri tem trpi pouk. — C e s t e. No, pa to niso ceste, so bolj grabni, kjer voda teče v potokih. Naše ceste so razvoze in najbolj zapuščene. Kdo je kriv? Ali bivši esesarski čestni odbor, ki je »vzorno« gospodaril, saj je zapustil okoli 300 tisoč dinarjev dolga? Ali je krivo sedanje gerentstvo, ki je naložilo 300% cestne naklade? Res, da z dolgom gerent ne more posipati ceste, toda nekaj bi se pa le lahko naredilo. Ape-liram na g. velikega župana, da naj po dolgi dobi 14 let vendar enkrat razpiše volitve v čestni odbor. Volivcem pa bi svetoval, da naj volijo može v odbor, ki bodo imeli res smisel in srce za cesto in davkoplačevalca, ne pa voliti po strastni politiki: »Ta je sicer dober, pošten, a ni »naš.« Ta »naš« naj že vendar izgine in naj pride mesto njega poštenost in pamet.

Preserje. Sporazumeli smo se z g. župnikom, da napravimo v farni cerkvi nove zvonove. Vse je navdušeno delalo, posebno Preserje, Dolnja in Gornja Brezovica. Kar se tiče sprejema in spreveda, se je vse storilo v najboljši slogi, kakor to naš stari običaj veleva. Vse je bilo v mlajih in zastavah. Le pri starem ključarju zastave ni bilo. Dne 5. t. m. sta šla dva lepo okinčana voza v Ljubljano po zvonove, ljudstvo je pa doma čakalo. V Notranjih Goricah stopi tudi g. župnik na voz, na katerem je bil veliki zvon. Naproti so šli šolski otroci na voz ter gasilska društva iz Jezera, Podpeči in Kamnika s konjeniki, razen tega mnogo pešcev, fantov in deklet. Zelo nezadovoljno pa je bilo ljudstvo, ker sprevod ni šel skozi lepo krašeno vas Preserje. To preziranje nas je zelo zabelo. Fantje in dekleta ter drugi so bili vsi razkačeni, ko so prišli od spreveda domu. Tega ne bomo pozabili, dokler nas bodo noge nosile. Sicer so kmalu videli, da so napravili napako, ko so nas tako razžalili, in so skušali popraviti. Toda popraviti se ne da več.

Ig. Že pred nekaj meseci je zgorelo gospodarsko poslopje pri tov. Pavlu Erjavcu. Postavil si je novo poslopje. Komaj je bilo gotovo, je spet prišla zlobna roka in zažgala. Ker je pravčasno prišla pomoč, so takrat požar zadušili, predno je nastala kakšna škoda. Zadnji petek zvečer ob 1. uri pa je istemu posestniku začelo goreti, tokrat v šupi, v kateri se nahaja tudi ključavničarska delavnica. Gospodar ni bil doma, ker zida na Golem novo šolo in je tam prenočeval. Kako je požar nastal, se ne ve.

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo z znamko „GAZELA“. Moje perilo se kar blešči, golova sem pa tudi že zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z uporabo „GAZELA“-mila

GAZELA MILO

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul. velika izbira sukna, velurja, pliša, astrahana, zameta za manteljne.

Bohinjski kot.

Vse do svoje meje. Kakor posnamem iz objav v slovenskih dnevnikih v pretečenem tednu, je za upravnika Šumske uprave v Bohinjski Bistrici imenovan g. ing. for. Cvetko Božič. Moje vednosti je to že š e s t o imenovanje na enem in istem mestu tekom letošnjega leta. Ne dotikam se oseb, ki so s temi prestavljanji in premetavanji direktno prizadeti, zdi se mi pa, da tako hitro »menjavanje gvanta« niti ekonomsko, niti častno za direk-cijo šum in rud v Beogradu. Veliko so že troški prevzemanja poslov od enega na drugega predstavnika uprave. Kje so pa troški selitev? Jako slabi vzgledi za zasebnika. Pustite na svojem mestu ljudi, ki delajo res v prid uprave, ki jej načeljujejo, in spodite že vendar enkrat iz takih mest one, ki jim je na srcu le lastni jaz, morebitna provizija in splošni blagor — lanski sneg, deveta briga. — A. M.

Sirarski dom v Srednjivasi je že dogotovljen. Slavnostna otvoritev je sicer odložena na pomlad, vendar lahko že danes naglašamo, da je to ena najlepših, najpraktičnejših in najmodernejših siraren v Sloveniji, ki bo v ponos onim, ki so se tega dela z vso po-zrtvovalnostjo lotili, v diko Bohinja, ki brezdvomno prednjači na sirarskem polju celi Jugoslaviji. Le nevstrašeno po tej poti naprej, končni uspeh ne more potem izostati. — z.

Bukovski gasilski dom je zrasel takorekvi čez noč in mimogrede. Tu se je zopet enkrat praktično pokazalo, kaj se da doseči z vzajemnostjo in složnim delom. Ponosna stavba se dviga danes v vasi Kamenje, ki ravno v naših težavnih časih najodločnejše ugotavlja geslo: »Z združenimi močmi drug drugemu na pomoč!« — r.

Občni zbori kmetijskih podružnic. Večina bohinjskih kmetijskih podružnic je sklicala na nedeljo 29. t. m. svoje občne zbere. Povdarjamo, da je dolžnost vsakega člana, da se zborovanja tudi zanesljivo udeleži, ker le na ta način lahko sodočloča pri gospodarskem delu podružnice. Kdor ostane doma, s tem prizna javno, da se ne zaveda pomena strokovne organizacije. — n —

Ljubljana Pri „Češniku“ Lingarjeva ul. najnovije ogrinjalko, kočke, svilnate, volnene, zametaste, ženilaste rute in šerpe.

Štajersko.

Maribor. Mariborska »Straža« in resnica. Ugotovili smo že večkrat v našem listu, da je »Straža« list, ki dela sramoto vsemu slovenskemu časopisju in istim duhovnikom, ki ga urejujejo. Ker je doznala še le iz »Kmet-skega lista«, da se je vršila v Mariboru konferenca SRS je še le v soboto prinesla o tem poročilo, ki je višek časnikarske lažnjivosti in perversnosti. Kolikor besed, toliko laži. Da bi na te laži odgovarjali, bi bilo prebedasto, pač pa moramo omeniti to, da omenja v temu skrupulealno bivše finan-carje, kot ljudi slabše vrste, čeprav so jim baš finančarji mnogo pripomogli pri zadnjih volitvah s kuglami in še več z agitacijo. G. posl. Zebot n. pr. se z večino mariborskih finan-carjev po bratovsko tiče, kar je sicer demokratsko in vse hvalevredno. Hvalevredno pa ni, ako skuša po svojih listih njih stan smešiti, to pa tembolj, ker je ravno on pripomogel k temu, da so taki predpisi v tej službi, da se pri njih izvrševanju osovražijo pri ljudstvu. Iz tega razloga so tudi »bivši« finančarji raje zapustili službo, ker niso hoteli biti izvrševalci predpisov na revnem kmetjskem ljudstvu, kateri so danes v veljavi ravno po krivdi esesarsarjev. — Ako bi ne imela namena s tem smešiti finance kot stanu, bi bila lahko n. pr. tov. Švikaršiča imenovala »bivšega« tajnika SLS, kar bi, če ji je šlo pri tem samo za identifikacijo, gotovo še bolj služilo namenu. Ako bi mi v isto svrho n. pr. g. posl. Zebota imenovali bivšega hlapca ali viničarja, bi se nam lahko predbacivalo isto, četudi je dober viničar in pošten hlapec nesporno koristnejši človeški družbi, kot pa tak nespodoben in slab poslanec.

Kolinska cikorija je naša prava domača.

Novice in razno.

Kdor se želi posvetiti nabiranju novih naročnikov na »Kmetški list« za novo leto, naj se blagovoli javiti upravnštvu našega lista v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Kdor želi od strankinega tajništva kakoršenkoli odgovor, naj priloži vedno znamko za odgovor.

»Kmetiška Matica« se je te dni začela razpošiljati. Preostalo je še okrog 100 izvodov. Če hoče kdo naknadno naročiti, naj vpošlje na naslov »Kmetiška tiskovna zadruga« v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8, 35 dinarjev in svoj naslov. Dobe se tri knjige, ena je trdo vezana, in sicer: »Veliki koledar« za l. 1926.

Cene mleku v Ljubljani. V nedeljo je imelo »Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico« odborovo sejo, na kateri se je razpravljalo o pomanjkanju mleka v Ljubljani in v zvezi s tem o ceni mleka. Seja je prišla do zaključka, da je vzrok pomanjkanju v tem, ker kmetovalci z ozirom na nizko ceno mleka ne morejo vporabljati krmil, ki bi bila sedaj potrebna kot nadomestilo za zeleno krmo. Posebna deputacija je odšla v torek k mestnemu tržnemu nadzorstvu, da zahteva zvišanje cene za mleko. Deputaciji se je pridružila tudi Kmetiška družba in Združene mlekarne. Predlog deputacije je bil, da se naj zviša cena za pol dinarja pri litru. Tržno nadzorstvo je obljubilo, da tozadeven predlog stavi gerentskemu sosvetu, ki bo svoj sklep razglasil v listih.

Mladina osnovne šole v Selcih nad Škofjo Loko je nabrala povodom rappalskega dne v korist »Jug. Matice« 285 Din. Tako je prav!

Tajništvo ZSKL sporoča, da se morajo vse prošnje, ali pritožbe za intervencije po posl. Puclju ali HSK brez izjeme pošiljati na »Tajništvo Zveze slov. kmetškega ljudstva« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7; kakor je bil sklep predsedstva ZSKL. Drugače zaprosene intervencije se ne bodo izvrševale. Rezultati o intervencijah so bodo priobčevali v »Kmetškemu listu«. Za pismen odgovor treba priložiti znamko za 1 Din. —

Poziv! Vse one člane ZSKL, ki posedujejo delnice Mariborske tiskarne, pozivamo, da jih vpošljete našemu oblastnemu tajništvu v Mariboru, Narodni dom I., in sicer priporočeno oz. jih prinesejo osebno. Ker so lastniki teh delnic potisnjeni ob steno in nimajo pri omenjenem podjetju nobene besede, se je osnovala akcija, da se pravice delničarjev uveljavijo in zadevo končno uredi, in sicer tako, da ne bo nihče imel gmotne škode.

Znake s sliko Stjepana Radića dobijo naši pristaši iz mariborske oblasti pri obl. tajništvu ZSKL v Mariboru, Narodni dom, I. nadstropje. Ličen znak stane samo 6 Din. Organizacije naj naročajo skupno. Ker za loga ni velika, naj interesi takoj prijavijo svoje naročilo. Denar se naj pošlje bodisi v gotovini ali v poštinih znakah.

Umrli je tov. Anton Pirnat, veleposelnik, v Tuškanju pri Moravčah. Bil je, zvest pristaš kmetške misli in ga

ohrani ves okoliš radi tega v najlepšem spominu. N. v. m. p. — Preostali smozalj!

V Vašah pri Medvodah je bila umorjena Angela Kopačeva. Zločina česulje nje 28-letni Janez Jarc iz Medvod. Krivdo sicer zanika, vendar je zbranega proti njemu mnogo dokazilnega materijala. Izsledili so ga s pomočjo policijskega psa.

V Savo je padel v Hrastniku nek učenec prvega razreda, a je k sreči obvisel na nekem drevesu, ki se je nahajalo v narasli vodi. Od tam so fanta rešili delavci iz smrtne nevarnosti.

Cerkvenega tatu v osebi Jerneja Šrola, rodem iz Male Nedelje pri Ljutomeru, so ulovili in zaprli v Ljubljani, ko je prodajal starinarjem neke cerkvene predmete. Kradel je že delj časa po raznih ljubljanskih cerkvah.

Požar je nastal v sredo 18. t. m. v Tomačevem v Markotovem, kozolcu. Vetrovno vreme k sreči ni bilo in so domačini sami pogasili ogenj. Škoda je v kljub temu precejšnja. Zažgal je petleten fantiček in potem tekel klicat mater, naj gre gasit.

V Pulju se je vršila več tednov razprava proti strašnemu istrskemu razbojniku Kolariču zaradi 17 zločinov. Ker v Italiji ne poznajo smrtno kazni, je bil obsojen v dosmrtno ječo, poostreno z 11-letnim zaporom v osamljeni celici.

Ustrelil se je v Beogradu orožniški četovodja J. Stelehar iz Celja. Vzrok ni znan.

Svinjogojska središča — razdelitev plem. mrjaščekov 1924/1925. Veliki žu-

pan mariborske oblasti je oddal v tem letu precejšnje število dobrih plem. mrjaščekov po nižani ceni samo zanesljivim rejcem, ki so jih odbrali in priporočali srezki ekonomski ali veterinarji. Mrjaščki so vzgojeni v najboljših domačih rejčkih središčih in se v splošnem jako dobro obnesejo, če pridejo v zanesljive roke. Prejemnik take živali se mora zavezati, da plača vse stroške dopošiljatve, da vodi spuščalni zapisnik in da bo rabil mrjaseca od starosti 10 mesecev do dveh let proti zmerni odškodnini za splošno plemenjenje. Srezki ekonomski oz. veterinarji imajo nalogo, da vodijo stalni nadzor nad živalmi, da nadaljujejo započeto delo in dajejo novim interesentom vsa potrebna pojasnila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 20. novembra se je pripeljalo 332 svinj, 6 ovc in 1 koza. Cene so bile sledeče: Prašički 5 do 6 tednov stari 40 do 100, 7 do 9 tednov 125 do 200, 3 do 4 mesece 250 do 300, 5 do 7 mesecev 350—450, 8 do 19 mesecev 520 do 650, 1 leto 1000 do 1100, cvce 100. Kg žive teže za svinje 11.50 do 12.50, mrtve teže 15 do 18 Din. Prodanih je bilo 148 svinj in 3 ovc.

Čarovnikova osveta. Madžar je šel gledat razstavo v Čikagu (leta 1893). Zvečer je videl v krmi čarodejca, ki je razkazoval svoje umetnosti. Po predstavi pravi Madžar, da znajo njegovi rojaki doma veliko težje in lepše reči, nego so bile te. Ko Amerikance to zasliši, se naglo na tihem pomeni z natakarnjem, stopi potem k Madžaru in reče: »Rekli ste, da znajo čarodejci v vaši domovini lepše in tež-

je reči, nego sem jih razkazoval jaz. Mogoče! A jaz znam še druge čeznaravne reči, kakršnih prej nisem pokazal. Tako n. pr. vam dam sedaj zaušnico, ki je ne boste občutili vi, ampak cni natakarn pri mizi!« — »No, to bi pa vendar rad videl!« reče Madžar. Nato mu pritisne Amerikance zaušnico, da kar zazveni po dvorani. Takoj poskoči natakarn se prime za lice, zastoče in se zvija v silnih bolečinah. Vesel pa reče Madžar: »Saj sem rekel, da nič ne znate! Jaz sem jo namreč tudi občutil!«

Pravičen sodnik. Nek Francoz je potoval po Švici. Pride v gorsko vas in si v najboljši gostilni naroči kosilo in pijačo. Ko vpraša za račun, zahteva gostilničar 12 frankov. »Kaj?« se začudi Francoz. »Dvanajst frankov? Za ta denar bi imel v Parizu v najboljšem hotelu najboljšo kosilo.« »Za ceno pariških hotelov ne vem,« odvrne gostilničar, »toda popustiti ne morem prav nič.« »Kaj,« se huduje Francoz, »ali v tej deželi ni nikake pravice?« »Oprostite,« pravi gostilničar, »je pravica in tudi sodišče je v vaši.« »Potem se bom pritožil sodniku,« pravi Francoz in hiti v sodnijsko dvorano. Pa kako je njegovo začudenje — gostilničar je obenem tudi vaški sodnik. Sodnik vpraša: »Ali vi gospod, hočete tožiti?« »Da.« »Zaradi česa se hočete pritožiti?« »Saj veste že. Tukaj je račun in sedaj sodite sami sebe.« »Imate prav,« razsodi sodnik krčmar ter obsodi gostilničarja, da mora biti zadovoljen s polovično ceno. K sodbi še pripomni: »Pravica mora biti na svetu.«

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju. — Krediti v tekočem računu. — **Eskont menic.** — **Inkaso.** Račun poštne hranilnice št. 14257. — Brzjavke »KMETSKIDOM«.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje.

Posojila na vknjižbo, proti poroštvu, zastavi premičnin in vrednostnih papirjev. — **Čekovni promet.** — **Nakazila.**

Poslovne ure od 8.—12 $\frac{1}{2}$, dopoldne in od 3.—4 $\frac{1}{2}$, popoldne.

Izšla je

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1926, ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA«

je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoševan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zalo pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo o dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografski zavod LJUBLJANA — BREG ŠTEV. 12.

Edino najboljši

Šivalni stroji in kolesa so le Josip Petelinc-a Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler**

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija. Delavnica na razpolago.

„DUNGIT“

najboljše sredstvo za konzerviranje in zboljšavanje hlevskega gnoja izdeluje in priporoča ter vsakovrstna pojasnila daje

Prva jugoslovanska tvornica za „DUNGIT“ v Ljubljani

„Tvrška ANTON KOBI“ v Ljubljani, Ižanska cesta št. 22. (Tovarna v Borovnici.)

V zalogi pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg štey. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poroštvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovev (biber) in zidne opeke. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

STEKLENI STRESNIK VEDNO V ZALOGI.

PRVOVRSTNA ljutomerska VINA

proda po ceni oskrbništvu graščine Gornja Radgona.

Jabolka

lepa izbrana, kupuje po najvišji dnevni ceni Marija Stellwag, Bršljin — Novo mesto.

„Panonija“

osrednja gospodarska zadruga Maribor

Izvoz sadja, krompirja in drugih kmetških pridelkov preskrba kmetijskih in gospodarskih potrebščin.

Prostori v Meljski ulici 12 na dvorišču (prej „Orient“).

PRODA SE

PLEMENSKI BIK

marjadvorske pasme, star poldrugo leto, premiran. Poizve se na Rotovškem trgu št. 2 v Mariboru

Krojači,

šivilje!

Kroje (šnite), kakršne želite za dame, gospode in otroke, izdeluje in razpošilja Knafeč Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica 2.

Najboljše in zato najcenejše kupite edino le pri

Josip Petelinc

pletanine, majce, volno, žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, sedlarje, šivilje

v Ljubljani

ob vodi, blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko in malo!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. - INDUSTRI. DELNIŠKA DRUŽBA

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica 13

Telefon št. 552 Telefon št. 552

Se priporoča za izdelavo vseh v fiskarsko stroko spadajočih del.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

MOŠKE KUPIJE BLAGO

moške in ženske obleke najde dobro, trpečno in veliko izbiro po najnižji ceni v čes 50 let obstoječi manufakturni trgovini

R. MIKLAUČ

Pr. škofu. — Ljubljana

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji VRT Džamonja in drugovi, dr. z o. zav., Maribor.

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo celo leto. — Zahtevajte cenik!

Najboljši avcarski pletilni stroji na svetu

znamke DUBIED

za obrt in industrijo. — Edina tovarniška zaloga za Slovenijo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Naročajte „KMETIJSKO MATICO“!

Krojači, šivilje in nešivilje! S 1. decembrom pričetek krojnih tečajev. Razpošiljanje in izdelovanje krojev po merah. Krojni pouk s pošto potom užitih riz. Dipl. krojna šola, Stari trg št. 19/I., Ljubljana.